

VIĻĀNU NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME
SĒDES PROTOKOLS

Viļānu novadā

Nr.15

2019.gada 11.decembrī

Darba kārtībā**1.Par lēmuma atcelšanu.****2 Par Administratīvi teritoriālo reformu.**

Sēde sākas plkst. 15.30.

Sēdi vada: novada domes priekšsēdētāja Jekaterina Ivanova.

Ieradušies deputāti: **Jekaterina Ivanova, Inta Brence, Indra Šarkovska, Inga Zunda, Arnolds Pudulis, Jevdokija Šlivka, Daiga Ceipiniece, Inna Ruba, Alla Stiuka, Artūrs Ornicāns, Rūdolfs Beitāns .**

Piedalās pašvaldības administrācijas darbinieki : juriste Marija Šļomina, izpilddirektors Andris Stafeckis.

Nav ieradušies deputāti Felicija Leščinska, Guna Popova- komandējumā un deputāti Māris Klaučs, Vasīlijs Arbidāns – darba apstākļu dēļ.

Deputāti atklāti balsojot par- 11 (Jekaterina Ivanova, Inta Brence, Indra Šarkovska, Inga Zunda, Arnolds Pudulis, Jevdokija Šlivka, Daiga Ceipiniece, Inna Ruba, Alla Stiuka, Artūrs Ornicāns, Rūdolfs Beitāns), pret –nav, atturas- nav,

Viļānu novada pašvaldības dome nolemj:

Apstiprināt darba kārtību .

1§**Par lēmuma atcelšanu.**

A.Ornicāns J.Šlivka I.Brence J.Ivanova:

Viļānu novada pašvaldības dome 2019.gada 17.oktobrī pieņēma lēmumu (protokola Nr.13 26§) “Par izvēles ēdienkartes ieviešanu Viļānu vidusskolā”.

Ņemot vērā to, ka Viļānu vidusskolā skolēnu ēdināšana tiek nodrošināta ar kompleksajām pusdienām, ievērojot Ministru kabineta noteikumus Nr.172 “Noteikumi par uztura normām izglītības iestāžu izglītojamiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem un ārstniecības iestāžu pacientiem”, ka arī papildus pašvaldība nodrošina ar izglītības procesu tieši saistīto personu - skolas darbinieku ēdināšanu ar kompleksajām pusdienām,

un pamatojoties uz likuma “Par pašvaldībām” 21.panta pirmās daļas 27.punktu un otro daļu, deputāti atklāti balsojot par- 11 (Jekaterina Ivanova, Inta Brence, Indra Šarkovska, Inga

Zunda, Arnolds Pudulis, Jevdokija Šlivka, Daiga Ceipiniece, Inna Ruba, Alla Stiuka, Artūrs Ornicāns, Rūdolfs Beitāns), pret –nav, atturas- nav,

Viļānu novada pašvaldības dome nolemj:

Atcelt Viļānu novada pašvaldības domes 2019.gada 17.oktobra lēmumu (protokola Nr.13 26§) “Par izvēles ēdienkartes ieviešanu Viļānu vidusskolā”.

2§

Par Administratīvi teritoriālo reformu.

J.Šlivka I.Brence A.Ornicāns A.Pudulis J.Ivanova

Saeima 1996. gada 22. februārī pieņēma likumu “Par 1985. gada 15. oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartu”, ar kuru apstiprināta un pieņemta 1985. gada 15. oktobrī Strasbūrā parakstītā Eiropas vietējo pašvaldību harta (turpmāk – Harta), kuras preambulā noteikts, ka “Eiropas Padomes dalībvalstis, kas parakstījušas šo Hartu, [...] uzskatot, ka pilsoņu tiesības piedalīties valsts lietu pārvaldīšanā pieder pie demokrātijas principiem, kas kopīgi visām Eiropas Padomes dalībvalstīm; [...]”. Hartas 5. pantā noteikts, ka “Vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, pēc iespējas ar referendumu palīdzību, kur tas ir likumīgi atļauts.” Savukārt Latvijas Republikas Satversmes 101. pants nosaka, ka “ikvienam Latvijas pilsonim ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties valsts un pašvaldību darbībā [...]”. Šajā pantā ietvertu tiesību piedalīties pašvaldību darbībā īstenošanas veidi nedrīkst būt formāli. Tiem jābūt efektīviem, jo tikai efektīva piedalīšanās atbilst tautvaldības principam. Līdz ar to tas noteic valsts pienākumu ne tikai garantēt pilsonim tiesības piedalīties pašvaldību vēlēšanās, bet arī pienākumu radīt priekšnoteikumus tam, lai pilsonis varētu piedalīties valsts un pašvaldību darbībā (*Satversmes tiesas 2013.gada 7.novembra sprieduma lietā Nr.2012-24-03 13.punkts*).

Ievērojot iepriekš norādīto tiesisko regulējumu, Viļānu novada pašvaldība uzskata, ka notikušās konsultācijas ar Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministriju (turpmāk – VARAM) par Administratīvi teritoriālo reformu (turpmāk reforma), nevar uzskatīt par konsultācijām, tā kā tika pārstāvēts, uzturēts un uzspiests tikai vienīgi VARAM viedoklis. Pārējie viedokļi netika ņemti vērā. Šīs konsultācijas kvalificējamās kā demokrātijas principu neievērošana, vietējo kopienu viedokļu ignorēšana un šīs konsultācijas faktiski ir formalitāte un kā Eiropas pašvaldību hartas pārkāpšana.

Iepazīstoties ar pašvaldību pieņemtajiem lēmumiem un izteiktajiem viedokļiem publiskajā telpā, iedzīvotāju izteiktajām vajadzībām un nozares profesionāļu pētījumiem un ziņojumiem, VARAM īstenoto reformas gaitu un likumprojektiem „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”, Latvijas Pašvaldību savienības (turpmāk - LPS) viedokli secināms, ka reformas īstenošana neatbilst labas pārvaldības principiem.

Attiecībā uz plānoto reformu ir jautājumi, uz kuriem VARAM nav sniedzis konkrētas atbildes: kādā veidā tiks nodrošināta iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšana, pakalpojumu pieejamība, pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana; kādā veidā tiks nodrošināta tautsaimniecības izaugsme, uzņēmējdarbības attīstība jaunizveidotajās teritorijās; kā tiks nodrošināti pasažieru pārvadājumi uz jauno novada centru; vai šīs reformas rezultātā būtiski samazināsies iedzīvotāju aizbraukšana un uzlabosies demogrāfiskā situācija, it īpaši lauku teritorijās; vai reformas rezultātā samazināsies bezdarbs lauku teritorijās; u.c.

Sākotnēji pēc VARAM iniciatīvas Viļānu novadu tika plānots apvienot ar Rēzeknes pilsētu un Rēzeknes novadu, pamatojot apvienošanās nepieciešamību ar VARAM izveidoto

apvienoto Rēzeknes novada profilu, kurš, ņemot vērā aktuālo lēmumprojektu, šobrīd neatspoguļo plānotā Rēzeknes novada apvienošanas pamatojumu, apvienojot Viļānu novadu tikai ar Rēzeknes novadu. Kā arī vēl joprojām nav notikušas VARAM tikšanās ar Viļānu novadā iedzīvotājiem, tātad nav uzklauts iedzīvotāju viedoklis attiecībā uz plānoto reformu, kā arī iedzīvotājiem nav izskaidrotas plānotās reformas sekas.

Viļānu novads kā atsevišķa administratīvi teritoriālā vienība, tika izveidots 2009.gadā, atdalot novada teritoriju no Rēzeknes rajona. Aktuālais likumprojekts atkal paredz atgriešanos iepriekšējās teritoriālajās robežās. Viļānu novada pašvaldība ir pierādījusi savu attīstības potenciālu. Piemēram, Teritorijas attīstības līmeņa indekss 2009.gadā – 1.904 (108), savukārt 2018.gadā -1.458 (106), ES struktūrfondu piesaistītais finansējums un ieviesto projektu rezultāti, kā arī pašvaldība pilda likumos noteiktās funkcijas, kas tika pārņemtas no rajona, iepriekšējās reformas rezultātā.

Jaunizveidotā teritorija būs pārāk liela efektīvai pašpārvaldei, nav skaidrs kā tiks realizētas iedzīvotāju patstāvīgas lemsšanas tiesības par savas teritorijas attīstību, kā piedalīsies pārvaldē, kāds būs pagastu un novada pilsētas statuss.

Ja valsts pārvalde īstenojot reformu rāda varas centralizācijas un finanšu koncentrācijas piemēru, tad cerēt uz jauno pašvaldību vadītāju godprātīgu rīcību decentralizētas un līdzsvarotas pašvaldības attīstībai var nebūt pamata.

Viļānu novada pašvaldība uzskata, ka:

1. VARAM piedāvātā administratīvi teritoriālā reforma ir sasteigta un nepārdomāta, ieguvumi, zaudējumi un ietekme uz valsts sociāli ekonomisko attīstību ir vāji argumentēti un nepietiekoši izskaidroti;
2. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 4.pantu „Latvijas Republiku iedala šādās administratīvajās teritorijās: 1) apriņķos; 2) republikas pilsētās; 3) novados.”, savukārt ar jaunā likumprojekta 3.pantu „Latvijas Republiku iedala šādās administratīvajās teritorijās 1) republikas pilsētās – Daugavpils; Jūrmala, Liepāja un Rīga; 2) novados.”, lai gan tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkumā maldinoši norādīts „Administratīvo teritoriju veidi saglabāti nemainīgi no spēkā esošā likuma.”;
3. Pirmkārt jāveido 2.līmeņa pašvaldības – apriņķi.
4. Reformai jākalpo lauku teritoriju attīstībai, lauksaimnieku konkurētspējas veicināšanai, kā arī lauku dzīvotspējas sekmēšanai.
5. VARAM reformas īstenošanas principi ir pretrunā ar demokrātiskas valsts principiem un vērojama politizācija t.i pie varas esošo politisko partiju griba, nerēķinoties ar iedzīvotāju viedokļiem. Uzskatam, ka novada robežu pārzīmēšana neveicinās iedzīvotāju labklājības celšanos, aizbraukušo atgriešanos, demogrāfijas uzlabošanu, teritoriju attīstību, bezdarba samazināšanu. Reformas rezultātā notiks varas centralizācija, lauku iedzīvotāju pārstāvniecība jaunievēlējtajās domēs būs niecīga, tas veicinās nomales efektu un lauku iedzīvotāju izbraukšanu. Lauku novados pastiprināsies nomales efekts un sāksies jauns iedzīvotāju migrācijas vilnis no laukiem. Mehāniska pašvaldību robežu maiņa nesekmēs valsts attīstību un iedzīvotāju labklājības celšanu. VARAM bija sagatavojusi dažādu datu apkopojumu, taču tie nepārliecina, ka iecerētā reforma sasniegs iecerēto mērķi. Pēc vairākām tikšanās reizēm ar VARAM ministru un darbiniekiem rodas iespaids, ka patiesie administratīvi teritoriālās reformas mērķi ir citi, nevis valsts attīstība un iedzīvotāju labklājības celšana. VARAM nav veicis piedāvātās reformas īstenošanas iespējamus riskus.
6. Attiecībā uz plānoto Rēzeknes novada izveidošanu (pielikums likumprojektam) nav ievērots Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumprojekta 6.panta 2.punktā

noteiktais novadu izveidošanas noteikums - novada teritorijā (izņemot Pierīgas novadus) ir valsts attīstības plānošanas dokumentos (reģionālās politikas pamatnostādņēs vai nacionālajā attīstības plānā) noteikts reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centrs. Kā Rēzeknes novada administratīvais centrs noteikts Rēzeknes pilsēta, kas savukārt ir arī Rēzeknes pilsētas administratīvais centrs, no kā secināms, kā Rēzeknes novads nav pašpietiekams un rada šaubas par šādas pašvaldības patstāvīgu darbības spēju.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pamatojoties uz 1985. gada 15. oktobrī Strasbūrā parakstīto Eiropas vietējo pašvaldību hartu, Latvijas Republikas Satversmes 101.pantu, likuma „Par pašvaldībām” 12. pantu, 21.panta pirmās daļas 4.punktu un 27.punktu, otro daļu, deputāti atklāti balsojot par- 9 (Jekaterina Ivanova, Indra Šarkovska, Inga Zunda, Jevdokija Šlivka, Daiga Ceipiniece, Inna Ruba, Alla Stiuka, Artūrs Ornicāns, Rūdolfs Beitāns), pret – 1(Inta Brence), atturas- 1 (Arnolds Pudulis),

Viļānu novada pašvaldības dome nolemj:

1. Neatbalstīt VARAM izstrādāto pašvaldības administratīvi teritoriālās reformas modeli ar 39 pašvaldību izveidošanu Latvijā, līdz ar to arī neatbalstot likumprojektu “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”.
2. Ierosināt VARAM apturēt piedāvātas reformas iesākto īstenošanas procesu, kamēr nebūs sagatavota vispusīga analīze un izskaidroti pierādījumos balstīti priekšlikumi.
3. Ieteikt vispirms izveidot 2.līmeņa pašvaldības - apriņķus, kuriem nodalīt atsevišķas autonomās funkcijas, piem: izglītība, veselības aprūpe, ceļu uzturēšana, sabiedriskais transports, u.c., bet pašvaldībām ievērojot brīvprātības principus lemt par iespējamo apvienošanu.
4. Administratīvi teritoriālās reformas turpināšanas gadījumā saglabāt Viļānu novadu kā patstāvīgu administratīvo teritoriju tā pašreizējās robežās.
5. Lēmumu nosūtīt izskatīšanai Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijai un informācijai Latvijas Pašvaldību Savienībai.

Sēdi vadīja

Jekaterina Ivanova

Sēdi protokolēja

Anna Strode

Sēdi slēdza plkst.16.30

Parakstīja 2019.gada 11.decembrī.